

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **J. Z.**,

obwinionej z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu
w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 16 kwietnia 2025 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść obwinionej
od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie

z dnia 7 listopada 2024 r., sygn. akt V Ka 505/24,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Białogardzie

z dnia 1 lipca 2024 r., sygn. akt II W 276/23,

**uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Koszalinie do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

Kazimierz Klugiewicz

Jerzy Grubba

Marek Pietruszyński

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Białogardzie wyrokiem z dnia 1 lipca 2024 r., sygn. akt II W 276/23, uznał J. Z. za winną tego, że jako Prezes Zarządu V. Sp. z o.o., wbrew zakazowi handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem w niedziele lub święta, w B., w sklepie wielkopowierzchniowym B., przy ulicy [...], w dniu 18 września 2022 r. tj. w niedzielę wolną od handlu, powierzyła wykonywanie pracy w handlu lub wykonywanie czynności związanych z handlem niżej wymienionym pracownikom: p. P. D. – sprzedawcy, p. A. S. – kasjerce-sprzedawcy, p. M. M. – sprzedawcy-magazynierowi, p. D. F. – głównej kasjerce, p. K. J. – kasjerce-sprzedawcy, p. H. P. – sprzedawcy, tj. wykroczenia określonego w art. 10 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni (dalej: ustawa o ograniczeniu handlu), za które wymierzono jej karę grzywny w kwocie 1000 złotych.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca obwinionej, który – podnosząc zarzuty obrazy prawa materialnego (art. 7 § 1 k.w., art. 1 § 1 k.w., art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy o ograniczeniu handlu) – wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania lub jego zmianę i uniewinnienie obwinionej od zarzucanego jej wykroczenia.

Sąd Okręgowy w Koszalinie wyrokiem z dnia 7 listopada 2024 r., sygn. akt V Ka 505/24, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że obwinioną uniewinnił od zarzucanego jej czynu.

Od tego wyroku kasację na niekorzyść obwinionej wniósł Prokurator Generalny, podnosząc zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa procesowego i materialnego, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w. oraz art. 107 § 3 k.p.w. w zw. z art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 82 § 1 k.p.w. oraz art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy o ograniczeniu handlu, polegającego na wydaniu - w wyniku przeprowadzenia przez Sąd Okręgowy w Koszalinie nieprawidłowej kontroli odwoławczej orzeczenia Sądu I instancji, w tym zwłaszcza zaniechania wnikliwego rozważenia, zawartego w apelacji obrońcy obwinionej, zarzutu obrazy przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy

o ograniczeniu handlu - wyroku reformatoryjnego w następstwie nieuzasadnionego przyjęcia przez Sąd *ad quem*, iż z zestawienia braku ustawowej definicji pojęcia zakładu prowadzącego działalność w zakresie kultury, sportu, oświaty, turystyki oraz wypoczynku i jednoczesnego zaniechania przez ustawodawcę uzależnienia możliwości prowadzenia takiej działalności od dodatkowych kryteriów wartościujących należy wywodzić, że z wyjątku, o jakim stanowi przywołany przepis mogą korzystać placówki spełniające jednocześnie rolę placówek *stricto* handlowych i zakładów prowadzących działalność w zakresie kultury, sportu, oświaty, turystyki i wypoczynku, co skutkowało niesłusznym uniewinnieniem obwinionej od zarzutu popełnienia wykroczenia, polegającego na tym, że w niedzielę 18 września 2022 r., wbrew zakazowi handlu powierzyła ona wykonywanie pracy pracownikom wielkopowierzchniowego sklepu B., tj. czynu z art. 10 ust. 1 ustawy o ograniczeniu handlu, podczas gdy prawidłowa wykładnia przywołanych przepisów winna prowadzić do wniosku, że utworzenie, na powierzchni wyodrębnionej na terenie sklepu „K.” nie czyniło z tej placówki handlowej zakładu prowadzącego działalność kulturalną, a nadto z racji samodzielnego (autonomicznego) charakteru sklep ten nie mógł zostać uznany za zwolniony z zakazu handlu, albowiem cyt. ustawa w dyspozycji art. 6 ust. 1 pkt 10 wymaga, aby placówka handlowa była usytuowana „w” zakładzie świadczącym określoną działalność, co w analizowanej sprawie nie miało miejsca, gdzie jednocześnie Sąd *ad quem* nie ustosunkował się w sposób należyty do takiego postąpienia, uznając jedynie, że literalne brzmienie przepisu nie jest jednoznaczne, zaś odwoływanie się do wykładni funkcjonalnej i systemowej nie ma racjonalnych podstaw.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Koszalinie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co uprawniało do jej uwzględnienia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Niewątpliwie bowiem Sąd odwoławczy przeprowadził wadliwą kontrolę instancyjną, w ramach której dopuścił się rażącej obrazy art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy o ograniczeniu handlu. Treść tego przepisu

jednoznacznie wskazuje, że zakaz handlu w niedziele i święta nie obowiązuje placówek handlowych w (podkr. - SN) zakładach prowadzących działalność w zakresie kultury, sportu, oświaty, turystyki i wypoczynku. Unormowanie te nie dotyczy natomiast odwrotnej relacji przestrzennej tj. sytuacji, gdzie to w placówce handlowej prowadzona jest działalność w zakresie kultury, sportu, oświaty, turystyki i wypoczynku. Z tego względu w orzecznictwie wskazuje się, że: „zwolnione od zakazu handlu w niedziele są placówki handlowe niejako podporządkowane zakładom świadczącym działalność w zakresie m.in. kultury, albowiem placówki takie muszą znajdować się w tych zakładach, a nie na odwrót” (*wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2024 r., V KK 491/23, LEX nr 3735501*). Bez znaczenia jest zatem brak ustawowej definicji pojęcia zakładu prowadzącego działalność w zakresie kultury, sportu, oświaty, turystyki oraz wypoczynku. W kontekście realiów faktycznych niniejszej sprawy warto przytoczyć również inne stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym: „sklep będący w istocie supermarketem budowlanym jest samodzielną, wyodrębnioną terenowo placówką handlową. Nie znajduje się na terenie żadnego zakładu i nie wchodzi w skład większego kompleksu świadczącego działalność w zakresie kultury czy też sportu, turystyki, wypoczynku lub oświaty. Wydzielenie na terenie wielkopowierzchniowego sklepu miejsca, w którym ustawiono regały z książkami oraz wygospodarowano miejsce, w którym klienci sklepu mogli usiąść, nie czyniło z tej placówki handlowej biblioteki lub czytelnicy, tak samo jak nie zmieniło przeznaczenia tego sklepu, który nadal pozostał marketem budowlanym” (*wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2023 r., I KK 346/23, LEX nr 3689879*).

W świetle powyższych zapatrywań prawnych, które Sąd Najwyższy w obecnym składzie podziela, należy stwierdzić, że Sąd odwoławczy przeprowadził wadliwą kontrolę instancyjną, dopuszczając się oczywistej i rażącej obrazy prawa materialnego, skutkującej niezasadnym wydaniem wyroku reformatoryjnego i uniewinnieniem obwinionej od zarzucanego jej wykroczenia. Konieczne stało się zatem uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Koszalinie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym, podczas którego Sąd ten ponownie, rzetelnie rozpozna apelację obrońcy obwinionej, mając na uwadze bogaty i niekwestionowany dorobek orzecznictwa na gruncie wykroczenia, określonego w art. 10 ust. 1 ustawy o ograniczeniu handlu.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

Kazimierz Klugiewicz Jerzy Grubba Marek Pietruszyński

[PŁ]

[r.g.]